

LABAS VETERINĀRĀS PRAKSES VADLĪNJAS

**VISPĀRĒJĀS BIODROŠĪBAS PRASĪBAS AMBULATORĀS UN STACIONĀRĀS
VETERINĀRMEDICĪNISKĀS PRAKSES IESTĀDĒS**

IEVADS

Labas veterinārās prakses vadlīnijas “Vispārējās biodrošības prasības ambulatorās un stacionārās veterinārmedicīniskās prakses iestādēs” (Vadlīnijas) ir izstrādātas, pamatojoties uz 2013.gada 10.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 768 “Prasības veterinārmedicīniskās prakses iestādēm un veterinārmedicīniskā pakalpojuma sniedzējiem, to reģistrācijas un reģistrācijas anulēšanas kārtība” 9.1. apakšpunktu, kas paredz, ka veterinārmedicīniskās prakses iestāde nodrošina labu veterinārmedicīnisko praksi atbilstoši Latvijas Veterinārārstu biedrības izstrādātajām vadlīnijām.

Vadlīnijas nosaka vispārējās biodrošības prasības ambulatorās un stacionārās veterinārmedicīniskās prakses iestādēs.

VADLĪNIJU IZSTRĀDĀTĀJS

Latvijas Veterinārārstu biedrība

VADLĪNIJU UZDEVUMI

- Noteikt vispārējās biodrošības prasības ambulatorās un stacionārās veterinārmedicīniskās prakses iestādēs;
- Sniegt informatīvu atbalstu veterinārārstiem biodrošības prasībām un to ievērošanu.

VADLĪNIJU MĒRĶIS

Vadlīniju mērķis ir veidot vienotu izpratni biodrošības prasību ievērošanu ambulatorās un stacionārās veterinārmedicīniskās prakses iestādēs, tādā veidā uzlabojot veterinārmedicīnisko aprūpi.

NORMATĪVIE AKTI

- Veterinārmedicīnas likums;
- 10.09.2013. MK noteikumi Nr. 768 “Prasības veterinārmedicīniskās prakses iestādēm un veterinārmedicīniskā pakalpojuma sniedzējiem, to reģistrācijas un reģistrācijas anulēšanas kārtība”.

I VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

Biodrošība ir pasākumu kopums, kas tiek veikts, lai samazinātu infekcijas slimību izplatību, pasargātu dzīvnieku, klientu un darbiniekus no inficēšanās riska.

Lai ierobežotu infekcijas slimību izplatību, veterinārmedicīniskās prakses iestādē (turpmāk klīnika) ir jāparedz zonējums;

- 1) **Tīrā zona**, kur veic procedūras sterilos apstākļos, piemēram, operāciju zāle.
- 2) **Neitrālā zona** ietver telpas, kas neatbilst tīrās un netīrās zonas klasifikācijai, piemēram, pieņemšanas kabinets.
- 3) **Netīrā zona**, kur tiek hospitalizēti, atrodas vai atradās dzīvnieki ar infekcijas slimību.

Lai biodrošību individualizētu, veterinārmedicīnas aprūpes iestādēs rekomendēts izstrādāt biodrošības plānu.

II BIODROŠĪBAS VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

1. Klīnikas darbinieki tiek instruēti par biodrošības pasākumiem;
2. Klīnikas darbiniekiem ikdienā jāvelk tīrs darba apģērbs un viegli dezinficējami apavi.
3. Ja apģērbs nonāk saskarē ar fekālijām, urīnu vai citu bioloģisku materiālu, darbinieka pienākums ir veikt apģērba maiņu pirms jauna klienta pieņemšanas un saskarsmes ar citu dzīvnieku.
4. Atstājot klīnikas telpas, darbiniekam jāveic darba apģērba un apavu maiņa.
5. Tīrajā zonā jālieto specapģērbs (cepurīte, maska, halāts).
6. Roku dezinfekcija veic pirms un pēc katra dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas.
7. Medicīniskie cimdi jālieto ikreiz, kad radušās aizdomas par infekcijas slimību.
8. Virsmu un instrumentu mazgāšana un dezinfekciju veic pēc to kontakta ar fekālijām, asinīm u.c. ķermeņa šķidrumiem.
9. Telpu tīrīšana un dezinfekcija tiek organizēta atbilstoši klīnikas dezinfekcijas plānam (atbilstoši MK noteikumu Nr. 768 prasībām).

III RĪCĪBA INFEKCIJAS SLIMĪBU GADĪJUMĀ

Grupa	Raksturojums	Personāla rīcība
1.	Infekcijas slimību ierosinātājs nevar tikt nodots citam dzīvniekam vai cilvēkam	Bez ierobežojumiem, atbilstoši biodrošības vispārīgām prasībām.
2.	Infekcijas slimības ierosinātājs ir zemas kontagiozitātes	Ievēro biodrošības vispārīgās prasības; Izmanto vienreizlietojamus cimdus; Novērš slimā dzīvnieka saskarsmi ar citiem dzīvniekiem; Lietotā aprīkojuma mazgāšana un dezinfekcija.
3.	3A - Laboratoriski diagnosticēti multirezistenti mikroorganismi	Divi rīcības modeļi:

	3B - Infekcijas slimība ar vidēji augstu kontagiozitāti un/vai cilvēkam pastāv risks saslimt ar šo slimību.	1. Ievēro biodrošības vispārīgās un 2. grupas personāla rīcības prasības, kā arī lieto bahilas vai nodrošinot apavu dezinfekciju. 2. Izolācija atbilstoši 4. grupai.
4.	Infekcijas slimība ar augstu kontagiozitāti dzīvniekiem vai cilvēkiem.	Izolācija infekciju izolatorā – netīrā zona, augstas biodrošības prasības. Ievēro 2. un 3. grupas norādījumus, kā arī pirms ieejas un izejas no infekciju izolatora nomaina apģērbu vai velk vienreiz lietojamo halātu un lieto bahilas. Pirms izejas no infekciju izolatora jāveic apavu dezinfekcija.

1. Ja veterinārārsts ambulatorās izmeklēšanas laikā dzīvniekam konstatē vai kā diferenciāldiagnozi izvirza infekcijas slimību, kas atbilst 2. līdz 4. grupas infekciju slimībām, veterinārārsta pienākums ir:

1.1. Par to informēt dzīvnieka īpašnieku, kā arī paskaidrot iespējamās ārstēšanas variantus:

1.1.1. Ja dzīvniekam nepieciešama hospitalizācija, tad nodrošina aprūpi atbilstoši infekcijas slimības grupai.

1.1.2. Ja dzīvnieka klīniskais veselības stāvoklis pieļauj ambulatoru ārstēšanu, tad veterinārārsts nozīmē ārstēšanu un dzīvnieka īpašniekam izsniedz rakstveida rekomendācijas un nepieciešamās zāles ārstēšanas kursa pabeigšanai. Veterinārārsta pienākums ir informēt dzīvnieka īpašnieku par konkrētās infekcijas slimības izplatīšanās riskiem un rīcību, lai tos samazinātu.

1.1.3. Ja dzīvnieka ārstēšanai nepieciešams atkārtoti veikt klīniskās procedūras un veterinārā klīnika nevar nodrošināt atbilstošu hospitalizāciju, veterinārārsts:

- Informē dzīvnieka īpašnieku par tuvāko veterināro klīniku kur šādu pakalpojumu var saņemt.
- Nodrošina nepieciešamās procedūras apstākļos, lai maksimāli samazinātu infekcijas slimības izplatīšanās riskus:
 - Dzīvnieka pieņemšanu, klīnisko izmeklēšanu un procedūras veic telpā, kurā neatrodas citi dzīvnieki, ievērojot šajās vadlīnijās noteikto personāla rīcību atbilstoši diagnosticētai infekcijas slimībai.
 - Atkārtotas procedūras plāno laikā, kad veterinārā klīnikā nav plānots atrasties citiem dzīvniekiem.
 - Pēc procedūrām veic telpas un inventāra dezinfekciju atbilstoši klīnikas dezinfekcijas plānam.

1.2. Veikt telpas un inventāra dezinfekciju atbilstoši klīnikas dezinfekcijas plānam.

2. Rīcība, ja 3B. un 4. grupas dzīvniekam nepieciešams veikt vizuālās diagnostikas izmeklējumus:

- 2.1. Izmeklējums jāplāno darba dienas beigās, izņemot gadījumus, kad izmeklējums uzskatāms kā neatliekamā palīdzība.
- 2.2. Izmeklēšanu veic ievērojot infekcijas slimības grupai noteiktās prasības – cimdi, bahilas, vienreiz lietojamais halāts u.c.
- 2.3. Pēc izmeklējuma veic telpas un inventāra dezinfekciju.

IV PRASĪBAS DZĪVNIKA HOSPITALIZĀCIJAI

1. Dzīvnieku ievieto tīrā un dezinficētā būrī, boksā.
2. Dzīvniekam, atrodoties būrī/boksā, jābūt identificējamam.
3. Ja dzīvnieks ir agresīvs vai potenciāli agresīvs, to ievieto būrī un uz būra izvieto brīdinājumu.
4. Rīcība 3B. un 4. grupas dzīvnieka hospitalizācijai (netīrā zona):
 - 4.1. Netīrajā zonā jāievēro augstas biodrošības prasības, t.i. 2. un 3. grupas norādījumus, kā arī pirms ieejas un izejas no infekciju izolatora nomaina apģērbu vai velk vienreiz lietojamo halātu un lieto bahilas. Pirms izejas no infekciju izolatora jāveic apavu dezinfekcija.
 - 4.2. Dzīvnieka personiskās lietas (pavada, segas u.c.) nedrīkst ienest infekciju izolatora telpās (turpmāk - stacionārs).
 - 4.3. Maza izmēra dzīvniekus uz stacionāru nogādā pārvietojamā būrī. Būri pēc tam dezinficē atbilstoši dezinfekcijas plānam.
 - 4.4. Liela izmēra dzīvniekus stacionārā ievied tā, lai tas nenonāktu kontaktā ar citiem dzīvniekiem.
 - 4.5. Dzīvnieku nedrīkst pārvietot no viena būra/boksa uz citu.
 - 4.6. Personāla uzturēšanās stacionārā jāsamazina līdz minimumam, t.i. tikai gadījumos, kad tas nepieciešams, lai veiktu veterinārmedicīniskās procedūras. Personāla plūsmā jābūt kontrolētai. Klīnikā, kur paredzēta infekciozu pacientu hospitalizācija, šādās telpās rekomendēts izvietot novērošanas kameras vai logu, caur kuru pacientu var redzēt.
 - 4.7. Visi kontaminētie materiāli (absorbējošie paladziņi, salvetes u.c.) jāizmet infekciozo atkritumu konteinerā un utilizāciju veic atbilstoši normatīvos aktos noteiktai kārtībai.
 - 4.8. Būru/boksu tīrīšana un aprīkojuma uzkopšanu veic vismaz vienu reizi dienā, bet pilnīgu dezinfekciju pēc dzīvnieka izrakstīšanas.